

افغانستان

محافظت افراد ملکی در منازعات مسلحانه
گزارش نیمه ساله: ۱ جنوری - ۳۰ جون ۲۰۲۰

یوناما

هیئت معاونت ملل متحد در افغانستان

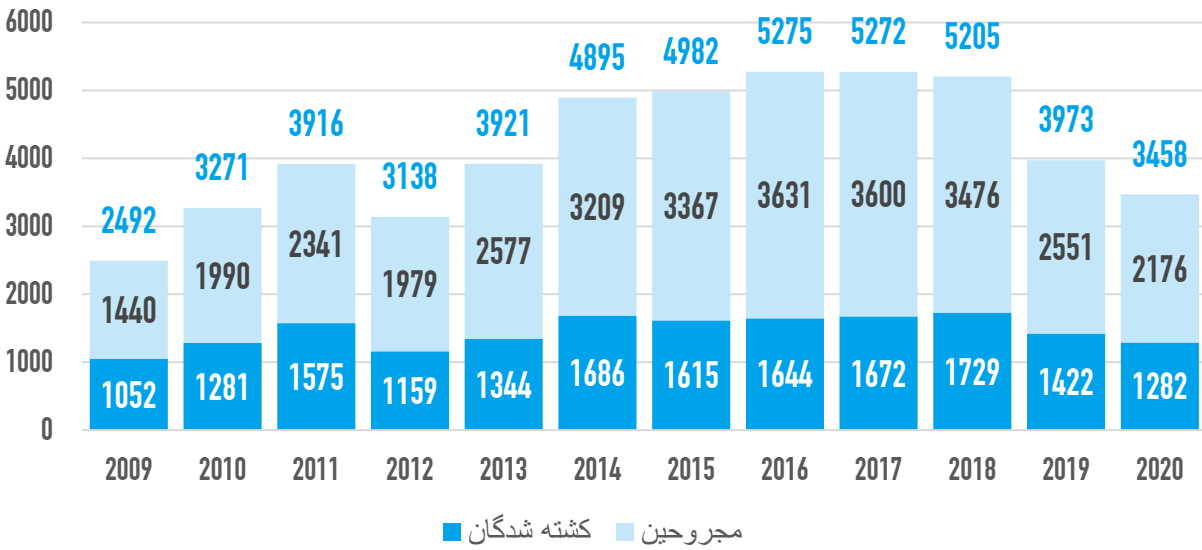
جولای ۲۰۲۰

۱. نظر اجمالی

از ۱ جنوری الی ۳۰ جون ۲۰۲۰، یوناما ۳۴۵۸ مورد تلفات ملکی (۱۲۸۲ کشته و ۲۱۷۶ مجروح) را ثبت کرده است. به رغم ایام کاهش خشونت ها به شمول جریان هفته ی که به امضای توافقنامه مورخ ۲۹ فبروری ۲۰۱۹ میان ایالات متحده و طالبان انجامید و آتش بسی که در روزهای عید الفطر میان طالبان و دولت افغانستان اعلان شد، خشونت ها هم چنان ادامه یافته و افراد ملکی متأثر شدند. مجموع تعداد تلفات افراد ملکی نشان دهنده ۱۳ درصد کاهش در مقایسه با عین زمان در سال گذشته بوده،^۱ و پائین ترین آمار پس از سال ۲۰۱۲ می باشد. یوناما از این کاهش استقبال می نماید، اما خاطر نشان می سازد که این کاهش عمدتاً ناشی از کاهش در تلفات افراد ملکی منسوب به نیروهای نظامی بین المللی و همچنان شاخه خراسان دولت اسلامی عراق و شام (شاخه خراسان داعش) می باشد؛ یوناما به ثبت رویدادهای نگران کنندهی منسوب به طالبان و نیروهای ملی امنیتی افغانستان که باعث تلفات ملکی شدند، ادامه داده است.

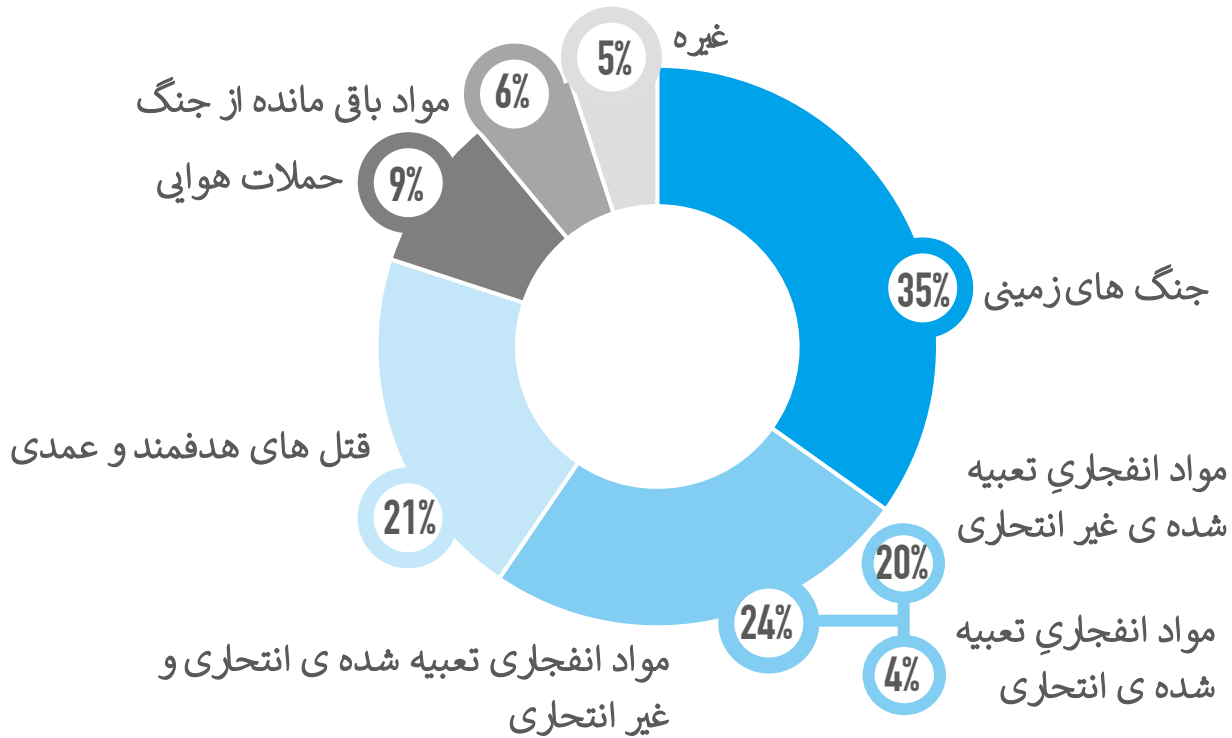
مجموع تلفات افراد ملکی

۱ جنوری تا ۳۰ جون ۲۰۰۹ - ۲۰۲۰

تلفات ملکی به اساس نوع رویداد

۱ جنوری الی ۳۰ جون ۲۰۲۰

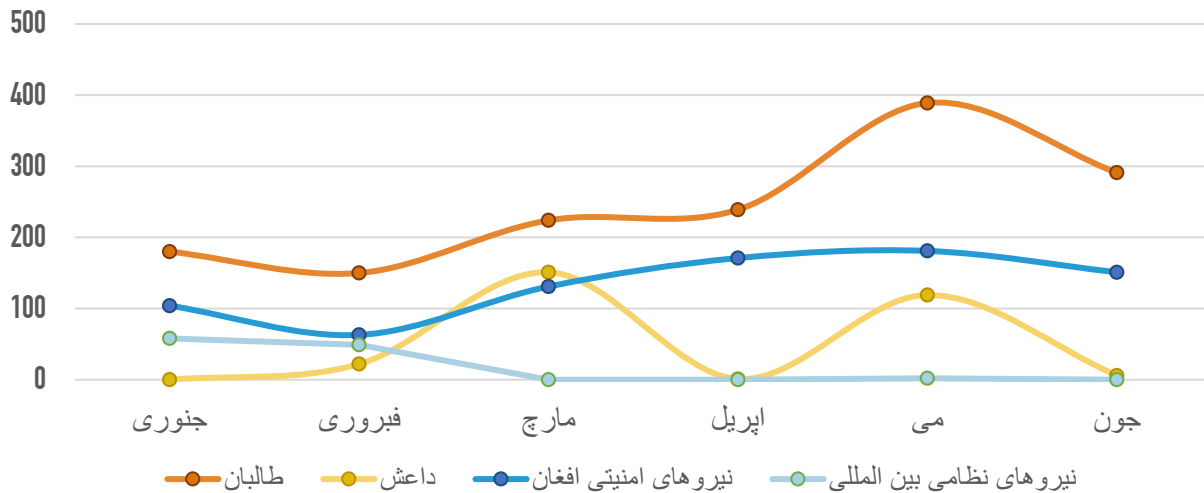
به عنوان بخشی از تلاش ها برای محافظت از افراد ملکی - تجارب، حقوق و نیازمندی های افراد و جوامعی که در معرض خشونت دوامدار قرار داشتند، باید در نظر گرفته شده و مورد رسیدگی قرار گیرد.

این واقعیت ادامه میابد که منازعات افغانستان کماکان یکی از مرگبارترین جنگ ها در دنیا برای افراد ملکی می باشد. همه ساله هزاران فرد ملکی توسط طرف های منازعه در افغانستان کشته و مجروح، اختطاف، بیجا و تهدید می شوند؛ علاوه بر میزان بلند آمار کشته شدگان و مجروحین اطفال، این قشر همچنان استخدام و مورد استفاده قرار گرفته و نیز در معرض خشونت های جنسی توسط طرف های منازعه قرار می گیرند. هم چنان، مصئونیت زنان با تهدیدات متعدد ناشی از تأثیرات مستقیم و غیر مستقیم منازعات مواجه می باشد. پس از خاموش شدن شعله جنگ، تعداد زیادی

از این قربانیان کماکان از معلولیت های دراز مدت، آسیب های روانی، خسارات مالی و فقر، و سردرگمی در مورد آینده شان رنج می برند. شیوع ویروس کووید - ۱۹ توانائی های قربانیان در راستای رهایی از تأثیرات منازعات مسلحانه را به پیمانهای گسترده کاهش داده و همچنان آسیب پذیری بخش وسیع از افراد ملکی را به تهدیدات بیشتر، افزایش داده است.

جدول زمانی تلفات ملکی توسط طرف های منازعه

۱ جنوری الی ۳۰ جون ۲۰۲۰

به عنوان بخشی از تلاش های طرف ها برای محافظت افراد ملکی، علاوه بر پاسخگو قرار دادن مرتکبین، تجارب، حقوق و نیازمندی های افراد و جوامعی که در معرض خشونت های دوامدار قرار دارند، باید در نظر گرفته شده و به آنها رسیدگی صورت گیرد. با اولویت بخشیدن به محافظت و آسایش افراد ملکی، دولت افغانستان و طالبان می توانند در تقویت شرایط مساعد برای گفتگو های صلح و حصول اطمینان از راه حل دوامدار برای درگیری، ممد واقع شوند.

کاهش مجموعی در تلفات ملکی برخاسته از کاهش چشمگیر در تلفات ملکی ناشی از حملات هوایی توسط نیروهای نظامی بین المللی و همچنان برخاسته از کاهش فعالیت های شاخه خراسان داعش به ویژه استفاده از مواد منفجره تعبیه شده نوع غیر انتحاری می باشد. تلفات افراد ملکی ناشی از فعالیت های طالبان در سطح بلند ادامه یافته، چنانچه یوناما افزایش نگران کننده را در تلفات ملکی توسط ماین های تعبیه شده ی ضد پرسونل در جریان نیمه نخست سال در مقایسه با عین زمان در سال گذشته به ثبت رسانید.^۲ تلفات افراد ملکی منسوب به نیروهای ملی امنیتی افغانستان ۱۱ درصد افزایش یافته که عمدتاً از اثر حملات هوایی و استفاده از سلاح غیر مستقیم در جریان درگیری های زمینی می باشد. همانند رویدادهای ثبت شده در ربع نخست، عناصر مخالف دولت کماکان باعث اکثر تلفات افراد ملکی شده در حالیکه نیروهای طرفدار دولت در مقایسه با عناصر مخالف دولت بیشتر باعث مرگ اطفال شده است.

درگیری های زمینی به عنوان مهم ترین عامل تلفات افراد ملکی باقی مانده است؛ چنانچه نشان دهنده ۳۵ درصد کل تلفات ملکی (۱۱۹۵ مورد تلفات ملکی: ۳۳۶ کشته و ۸۵۹ مجروح) می باشد. دو سوم تلفات افراد ملکی برخاسته از درگیری های زمینی از اثر استفاده سلاح غیر مستقیم به ویژه در مناطق مزدحم ملکی به وقوع پیوسته است. استفاده از مواد منفجره تعبیه شده (انتحاری و غیر انتحاری) دومین عامل مهم تلفات افراد ملکی می باشد. حملات تحت عنوان "قتل های هدفمند"^۳ که شامل رویداد های شلیک گروهی نیز می شود، بزرگترین عامل کشتار افراد ملکی بوده است.

این درگیری ها بیشترین آسیب را بالای افراد ملکی که در ولایات بلخ و کابل زندگی می کردند (بالترتیب ۳۴۴ مورد و ۳۳۸ مورد تلفات ملکی)، وارد کرده است. ولایت ننگرهار (با ۲۸۱ مورد تلفات ملکی)، ولایت فاریاب (با ۲۳۳ مورد تلفات ملکی) و ولایت کندز (با ۲۰۵ مورد تلفات ملکی) به تعقیب دو ولایت فوق الذکر قرار داشتند.^۴

یوناما در مورد تأثیرات مخرب منازعه بالای زنان و اطفال که بیشتر از ۴۰ درصد تلفات ملکی را تشکیل می دهد، همچنان نگران می باشد. درگیری های مسلحانه باعث ۳۹۷ مورد تلفات زنان (۱۳۸ کشته و ۲۵۹ مجروح) در جریان شش ماه نخست سال ۲۰۲۰ شده که ۱۱ درصد کل تلفات ملکی را تشکیل می دهد. درگیری های زمینی بزرگترین عامل تلفات زنان بوده که قتل های هدفمند، حملات هوایی و مواد منفجره تعبیه شده به تعقیب آن قرار داشت. درگیری ها در افغانستان کماکان از جمله خطرناک ترین منازعات جهان برای زنان باقی مانده است. چنانچه یوناما ۱۰۶۷ تلفات اطفال (۳۴۰ کشته و ۷۲۷ مجروح) را ثبت کرده که ۳۱ درصد کل تلفات ملکی را تشکیل می دهد. درگیری های زمینی بزرگترین عامل تلفات اطفال بوده که به تعقیب آن مواد منفجره تعبیه شده و مواد انفجاری باقیمانده از دوران جنگ قرار داشت.

۲. آتش بس عیدالفطر (۲۴ - ۲۶ می ۲۰۲۰)

در شام ۲۳ می، طالبان آتش بس یک جانبه را برای سه روز در جریان رخصتی^۶ ایام عیدالفطر اعلان کردند. بلافاصله پس از آن، رئیس جمهور اشرف غنی از اعلان این آتش بس استقبال کرد و "پیشنهاد صلح" را ارائه نمود که نشان می داد که رئیس جمهور به نیروهای ملی امنیتی افغانستان دستور داده تا حملات را برای سه روز متوقف سازند.^۷ هر دو طرف اظهار نمودند که برای انجام حملات تدافعی آماده خواهند بود.^۷

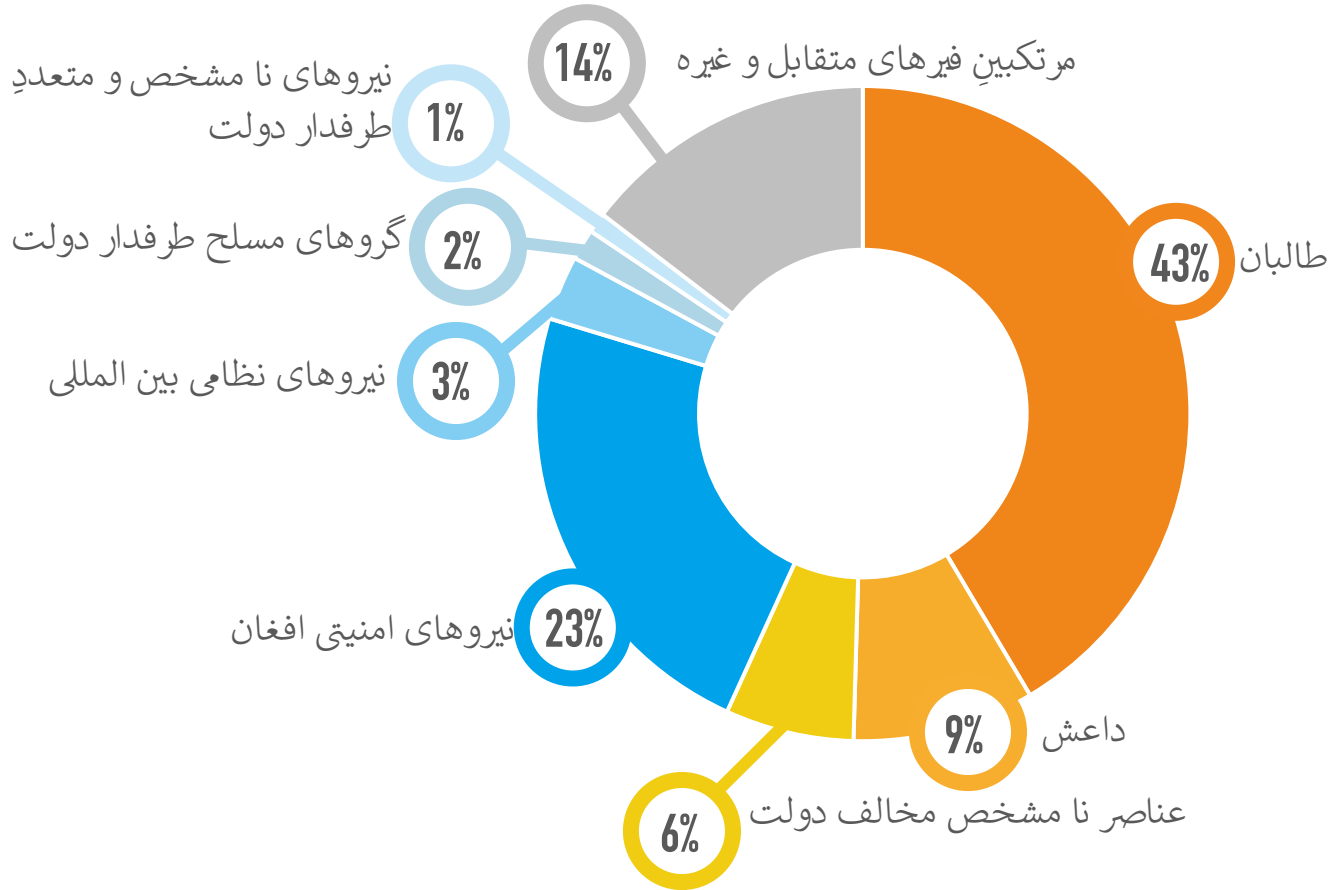
نظارت و ثبت تلفات ملکی توسط یوناما در ایام آتش بس عید نشان می دهد که طرف های درگیری واقعاً توانایی آن را دارند که اگر اراده سیاسی داشته باشند، می توانند جنگ را کاهش دهند که این امر تأثیر مثبت روی افراد ملکی خواهد داشت. در جریان سه روز عید (۲۴ - ۲۶ می)، یوناما ۴۵ درصد کمتر از حد اوسط آمار سه روزه در ماه می ۲۰۲۰ را ثبت نموده که مجموعاً ۴۹ مورد تلفات ملکی (۲۷ کشته و ۲۲ مجروح)^۸ می شود. با وجود آن، از تنها ۲۱ مورد این تلفات ملکی، به طالبان مشخصاً (۱۸ مورد)، نیروهای ملی امنیتی افغانستان (۱ مورد) تبادل آتش میان دو طرف (۲ مورد) نسبت داده شده در حالیکه متباقی موارد به گروه های مسلح طرفدار دولت، عناصر نامعلوم مخالف دولت، یا طرف های نامشخص از اثر انفجار مواد منفجره باقیمانده از دوران جنگ، نسبت داده شده است. از مجموع این ۱۸ مورد تلفات ملکی منسوب به طالبان در جریان آتش بس عید، پنج مورد تلفات ملکی (۴ کشته و ۱ مجروح) ناشی از انفجار مواد منفجره تعبیه شده نوع فشاری بود که ممکن قبل از آتش بس جاسازی شده باشد، و ۶ مورد تلفات ملکی (۵ کشته و ۱ مجروح) برخاسته از انفجار قبل از وقت مواد منفجره تعبیه شده در منزل یک عضو طالبان بود که به اعضای خانواده همان طالب آسیب رسانید.

نظارت یوناما از تلفات ملکی در جریان آتش بس عید نشان داد که طرف های درگیری واقعاً توانایی آن را دارند که اگر اراده سیاسی وجود داشته باشد، جنگ را کاهش دهند که این امر تأثیر مثبت روی افراد ملکی خواهد داشت.

آسیب افراد ملکی بواسطه مواد انفجاری باقیمانده از دوران جنگ در جریان آتش بس و همچنان در جریان ایام کاهش خشونت ها در ماه فبروری از طرف های درگیری می طلبد تا زمینه های ماین پاک بشردوستانه را فوراً مساعد سازند. در مجموع، در جریان نیمه نخست ۲۰۲۰، یوناما ۲۱۸ مورد تلفات افراد ملکی (۵۹ کشته و ۱۵۹ مجروح) بواسطه انفجار مواد منفجره باقیمانده از دوران جنگ را ثبت نموده که ۸۰ درصد آن آنان را اطفال تشکیل می داد. کاهش تلفات ناشی از بقایای مواد انفجاری از دوران جنگ به ویژه تلفات اطفال، به نفع دولت افغانستان و طالبان می باشد و به شمول ایام کاهش خشونت ها و آتش بس، باید در اولویت قرار داشته باشد.

تلفات افراد ملکی توسط طرف های درگیر در جنگ

۱ جنوری تا ۳۰ جون ۲۰۲۰

پا نوشت

- ^۱ این آمار همچنان پایین ترین میزان کل تلفات افراد ملکی است که پس از سال ۲۰۱۲ توسط یوناما در نیمه سال به ثبت رسیده است.
- ^۲ در افغانستان، مواد منفجره تعبیه شده نوع فشاری منحنی مابین های ضد پرسونل عمل می کنند. یوناما همواره رویداد هایی را ثبت کرده که در آن مواد منفجره تعبیه شده نوع فشاری با آمدن فشار یک فرد بشمول اطفال منفجر شده است.
- ^۳ در این گزارش، "قتل هدفمند" به معنی استفاده عمدی از قوه مرگبار توسط نیروهای طرفدار دولت یا عناصر مخالف دولت علیه فرد مشخص (ملکی یا نظامی) تعریف شده است. این اصطلاح قتل های هدفمند توسط مواد انفجاری و همچنان رویداد های شلیک به شمول شلیک گروهی را شامل می شود. یوناما افزایش تلفات ملکی که به صورت مستقیم یا جانبی از این گونه حملات ناشی می شود را به ثبت رسانیده است. بعضی از رویداد های "قتل های هدفمند" ممکن حمله ی عمدی علیه افراد ملکی تلقی شوند در حالیکه سایر موارد شامل حملات عمدی بالای افراد نظامی می شود که منجر به تلفات ملکی شده است.
- ^۴ قابل یادآوریست که ولایت بلخ در میان ولایاتی است که بیشترین میزان تلفات ملکی در یک ولایت را دارا است که این امر بیانگر افزایش چشمگیر تلفات ملکی ناشی از درگیری های زمینی در جریان شش ماه نخست سال ۲۰۲۰ می باشد. در مقایسه با سال های اخیر، هلمند در میان پنج ولایت دارای بیشترین آمار تلفات ملکی قرار نداشت؛ یوناما کاهش قابل ملاحظه ی را در تلفات ملکی در این ولایت به ثبت رسانیده که عمدتاً برخاسته از کاهش تلفات ملکی از اثر حملات هوایی و مواد منفجره تعبیه شده غیر انتحاری می باشد.
- ^۵ مراجعه شود به: <http://alemarahenglish.com/?p=35156> (آخرین بار به تاریخ ۱۶ جولای ۲۰۲۰ به آن مراجعه شده بود).
- ^۶ مراجعه شود به: <https://twitter.com/ashrafghani/status/1264272518166298627?s=20> (آخرین بار به تاریخ ۱۶ جولای به آن مراجعه شده بود).
- ^۷ پس از آتش بس در ایام عید الفطر در جون ۲۰۱۸، این نخستین آتش بسی بود که به شکل عمومی توسط طالبان اعلان شد هر چند این گروه هفته ی کاهش خشونت ها را قبل از امضای توافقنامه مورخ ۲۹ فبروری ۲۰۲۰ میان ایالات متحده و طالبان را نیز به گونه عمومی تأیید کرد. بر خلاف آتش بسی ۲۰۱۸، در این آتش بس، طالبان از نیروهای شان به شکل صریح خواستند تا در مناطق تحت کنترل دولت نروند و نیز نیروهای امنیتی افغانستان اجازه ندارند تا در مناطق تحت کنترل طالبان برونند.
- ^۸ یوناما تلفات ۱۸ فرد ملکی را به طالبان، ۱۴ به ملیشه های طرفدار دولت، ۱۰ به نیروهای نامشخص عناصر مخالف دولت، ۶ مشترکاً به نیروهای طرفدار و مخالف دولت و ۱ به نیروهای اردوی ملی افغان نسبت داده است.